

Disney houdt zich staande in de politieke storm

Gouverneur Ron DeSantis speelt 'hard ball' met Disney. Hij pakte de entertainmentreus opzichtig privileges af in Florida. Maar hoeveel macht is Disney nu echt kwijtgeraakt?

There's a new sheriff in town', snoefde gouverneur Ron DeSantis begin vorige week bij het ondertekenen van een wet die de invloed van The Walt Disney Company in Florida inperkt. Hij was er speciaal voor afgereisd naar Lake Buena Vista, de keurig gemanicuurde plaats nabij de stad Orlando waar de beroemde themaparken van Disney zijn gesitueerd, en waar het entertainmentbedrijf al vijftig jaar de dienst uitmaakt.

DeSantis is in een strijd verwickeld met Disney, nadat het entertainmentbedrijf vorig jaar kritiek op zijn beleid had geuit. Daar is de 44-jarige gouverneur en beoogd presidentskandidaat niet van gediend. DeSantis nam de controle van Disney over door een nieuw vijfkoppig bestuur aan te stellen. 'Vandaag komt er eindelijk een einde aan het corporate koninkrijk,' zei hij erbij.

Shuttlebussen met grote afbeeldingen van Mickey Mouse, Donald Duck of Goofy vervoeren bezoekers tussen de vier pretparken, de twee waterparken, de vier golfbanen en de 31 themahotels op het ruim 100 vierkante kilometer grote terrein dat Walt Disney World heet. Ouders voeren zakelijke telefoongesprekken, terwijl hun kinderen in prinsessenjurk een rondvaartboot op rennen richting Disney Springs, de enige attractie die gratis toegankelijk is. Hier zit een scala aan restaurants en winkels met een overdaad aan Disney-merchandise, van Winnie de Poeh-sierkussens tot Spiderman-tuigjes voor de hond. Populair zijn de Mickey Mouse-oren, verkrijgbaar in werkelijk iedere kleur en elke mogelijke opdruk — sommigen zijn zelfs geparfumeerd. Ze worden gedragen door jong en oud, liefst met een Mickey Mouse T-shirt eronder. Amerikaans familiegeluk ten top.

GIERENDHOGE TOEGANGSPRIJZEN

De afgelopen jaren stonden de vier themaparken van Disney in Orlando in de top 10 van best bezochte pretparken ter wereld, blijkt uit cijfers van de Themed Entertainment Association. De Magic Kingdom, met het beroemde roze kasteel van Sneeuwwitje, trok in 2019 bijna 21 miljoen bezoekers en voert de ranglijst aan. Ook nu kun je er over de hoofden lopen. Maar staat te boek als het hoogseizoen. Schoolgaande kinderen hebben vakantie, en met een gemiddelde temperatuur van 25 graden en weinig regen is het in deze periode goed toeven in de *Sunshine State*, zoals Florida zich noemt.

De politiek lijkt in dit sprookjesland ver weg, bezoekers komen om plezier te maken. Als al gemord wordt, dan gaat het over de hoge prijzen die Disney tegenwoordig hanteert. Een groep

Een aanhanger van gouverneur Ron DeSantis heeft zich in een Micky Mouse-pak gehuld. DeSantis ligt in de clinch met Walt Disney.

FOTO: OCTAVIO JONES/REUTERS

schonk aan Republikeinse kandidaten in Florida.

Inmiddels is Bob Chapek vertrokken en keerde oudgediende Bob Iger terug als ceo. Hij maakte eerder dit jaar bekend 7000 banen te schrappen en weer dividend uit te zullen keren.

Als antwoord op de kritiek ontdeed DeSantis Disney vorig jaar in allerlei van zijn belastingvoordelen. De wet werd snel aangenomen door het overwegend Republikeinse parlement van Florida. Vorige week ondertekende DeSantis een nieuwe wet met nieuwe maatregelen. Het district Reedy Creek kreeg een andere naam en voortaan bepaalt niet Disney maar de gouverneur wie er in het bestuur zit. DeSantis benoemde alvast vijf zeer conservatieve leden.

En die rigoureuze belastingingrepen van vorig jaar? Die zijn verdwenen, concludeert het Democratische staatscongreslid Anna Eskamani. Ze ontvinge in haar kantoor in Orlando aan een mahoniehouten bureau, met de Amerikaanse vlag aan de ene kant en die van Florida aan de andere. In haar oren hangen Star Wars-oorbellen, al is ze geen Disney-fan. 'De gouverneur heeft effectief een beeld gecreëerd waardoor het lijkt alsof de belastingstructuur wijzigt, maar niets is minder waar.'

Het bleek dat de inwoners van het district zouden worden opgezadeld met de schulden die Disney uit heeft staan. Disney wint, zo concludeert Eskamani. Wat volgens haar ook verklaart waarom het entertainmentbedrijf zich publiekelijk over deze afspraken op de vlakte houdt. 'De belastingvoordelen, de structuur, het personeel — het blijft allemaal zoals het was. Disney heeft gekregen wat het wilde.'

LANDELIJK PROFIEL

De stille van zijn werkgever stoort Nicholas Maldonado, sinds 2018 *cast member* bij Disney, zoals het entertainmentbedrijf zijn personeel in de themaparken noemt. 'DeSantis is de koning van *cancel culture*', zegt Maldonado. 'Als Disney echt alle achtergronden, rassen en seksuele geaardheden steunt, laat deze aanvallen dan niet onbeantwoord.' Daarnaast voert hij actie voor een hoger loon. Met de gestegen prijzen voor levensonderhoud heeft hij moeite om rond te komen van de \$15 per uur die hij bij Disney verdient.

Maar dat Disney zijn kritiek op het beleid van DeSantis, ondanks alle ophof, niet heeft ingetrokken, is veelzeggend, stelt Charles Zelden, hoogleraar politicologie en rechtsgeleerdheid aan Nova Southeastern University in Florida en Disney-watcher. 'Dat bevestigt dat ze bonafide zijn op het gebied van inclusie.'

De stappen van DeSantis, wiens boek *The courage to be free* net is uitgebracht, worden in Florida toch vooral gezien als een daad van een politicus die zich warmloopt voor het presidentschap. 'Zonder dat hij zich op dit moment al verkiesbaar heeft gesteld, is DeSantis serieus bezig met het zich aanmeten van een landelijk profiel', zegt Zelden. Met zijn jacht op Big Disney is aandacht gegarandeerd, legt hij uit. En de 'diehard Republikeinse stemmer' die DeSantis wil bereiken is gevoelig voor een aanval op een woke grootbedrijf.

Barbara Noordermeer is correspondent in Washington voor het FD

In het kort

- Gouverneur Ron DeSantis pakte Disneys decennialange belastingvoordelen af nadat het entertainmentbedrijf kritiek op hem had geuit.
- Maar toen bleek dat inwoners moesten opdraaien voor de schulden die Disney had uitstaan, werden de plannen aangepast.
- Bezoekers van het pretpark in Florida lijken zich vooral druk te maken om de hoge toegangsprijzen.

'De belastingvoordelen, de structuur, het personeel — het blijft allemaal zoals het was. Disney heeft gekregen wat het wilde'

Anna Eskamani

Congreslid in de staat Florida (Democraten)

vrienden uit de noordelijke staat Ohio heeft een jaar lang gespaard voor dit bezoek. Ze betalen voor een dagkaart minstens \$109 per persoon. Daarvoor mogen ze één park per dag bezoeken, maar die zijn te groot om in één dag helemaal te verkennen.

Als er al minder bezoekers dan gebruikelijk zouden zijn, komt dat volgens de verkoper van Proud Lefty — een merk voor linkshandigen met een stand in Disney Springs — niet door de strijd van de gouverneur, maar door die gierendhoge toegangsprijzen. 'Er is een financiële crisis gaande,' zegt hij, duidend op de hoge inflatie.

Oprichter Walt Disney breidde eind jaren zestig zijn entertainmentbedrijf uit van Californië naar Florida, waar hij een deal bedong die zijn organisatie aanzienlijke belastingvoordelen bood. In ruil daarvoor zorgde het bedrijf voor

onder meer de brandweer, parkeergarages en het busvervoer. Inmiddels is het een van de grootste werkgevers in Florida. Vijftig jaar lang opereerde Disney in het Reedy Creek Improvement District in wezen als lokale overheid.

In de afgelopen jaren heeft het entertainmentbedrijf een aantal zaken in zijn parken aangepast om te zorg te dragen voor inclusie. Disney en de Disney-karakters zijn populair bij de lhbtq+-gemeenschap. Er kwamen genderneutrale begroetingen en in Disney-winkels zitten sommige etalagepoppen in een rolstoel. Na klachten over racisme wordt de attractie Splash Mountain aangepast. Maar de hotelkamers in de stijl van de grote plantages uit het Amerikaanse zuiden zijn gebleven.

Disney staat sinds de aanpassingen bij een conservatief deel in de Verenigde Staten bekend

Gouverneur Ron DeSantis van Florida

FOTO: ANP

als 'woke'. Helemaal toen voormalig ceo Bob Chapek zich vorig jaar uitsprak tegen een wet die onderwijzers verbiedt leerlingen voor hun tiende levensjaar les te geven over seksuele voorkeur en seksuele identiteit. De wet staat bekend als 'Don't say gay'. Chapeks kritiek viel in conservatief Florida niet in goede aarde.

GROTE GELDSCHIETER

Gouverneur DeSantis reageerde ogenschijnlijk woedend. Bedrijven moeten zich niet mengen in de politiek, stelde hij. Waarbij hij voorbijging aan het feit dat hij in aanloop naar de verkiezingen van 2020 \$50.000 aan donaties van Disney had aangenomen. Disney blijkt een belangrijke geldschieter voor conservatieve politici. Nieuwsplatform Politico berichtte eind vorig jaar dat het bedrijf in 2020 in totaal \$4,8 mln